

16. *Uo.*

17. *Uo.*, K213385-386. felv.

18. *RLB*, 47. sz.

19. *NA*, T-120. másolat, 4355. tekercs, K213381-382. felv.

20. A Magyarországhoz 1938–41-ben visszacsatolt területeken durván ennyi volt a zsidók lélekszáma. Lásd a 4. és 5. fejezetben.

21. Karsai Elek: *A budai Vártól a gyepűig, 1941–1945*. Tánácsics, Bp., 1965, 203–206. o.

22. Wisliceny nem említi Fáy keresztnevét. Lévai Jenő 1971. augusztus 25-én azt írta e könyv szerzőjének, hogy Gedeon volt a keresztneve. Tény, hogy amikor Kállay vezette a külügyminisztériumot, szolgált ott egy Fáy-Halász Gedeon nevű tisztviselő. A miniszter kabinetjében dolgozott, és a kormányhivatalnokok hivatalos névjegyzékében az áll, hogy dr. Fáy-Halász Gedeon minisztériumi segédtitkár. *Magyarország tiszti cím- és névtára*. 1942, 49:36. o. Az 1943-as kötet 37. o. szerint a miniszter melletti szolgálatra beosztott segédtitkár volt, ezt az állást töltötte be egészen a német megszállásig.

Dr. Szegedy-Maszák Aladár, a magyar külügyminisztérium politikai osztályának egykori munkatársa (1943–44) azt írta 1971. november 3-i levelében, hogy Fáy a miniszteri kabinetben „technikai és ügyviteli kérdésekben Kállaynak mint külügyminiszternek a személyi titkára volt”. Lévai 1971. október 26-i levele szerint Fáy 1944 márciusában átkerült a külügyminisztérium politikai osztályára. Akkor Sztójay állt a minisztérium élén, de tulajdonképpen dr. Jungert-Arnóthy Mihály külügyminiszter-helyettes vezette a minisztériumot. A háború után Fáy-Halász Gedeon az Egyesült Államokba költözött, de a hatvanas évek végén áttelepült Münchenbe.

Raul Hilberg alighanem fonetikusán értelmezte a Wisliceny-féle dokumentumban szereplő Fay családnevet, és ezért tévesztette össze Vay László családnevével, amelyet németesen „faj”-nak kell ejteni. Vay az a hírhedten antiszemita politikus, akit a korabeli források sűrűn emlegetnek. Lásd Hilberg: *The Destruction of the European Jews*. Quadrangle, Chicago, 1961, 522–523. o. Hilberg tévedését mások is magukévá tették. Így például Nicholas Nagy-Talavera: *The Green Shirts and the Others. A History of Fascism in Hungary and Rumania*. Hoover Institution Press, Stanford, CA, 1970, 184. o. Vay László bárónak is része volt a végleges megoldásban, német kapcsolata azonban nem Wisliceny, hanem közvetlenül Martin Bormann volt.

Münchenben 1966-tól kezdve Gedeon Fáy-Halász a Bajorországi Magyar Református Egyházközség Lelkészi Hivatalának egyik vezető tisztviselője, dr. Czanic Géza irányítása alatt, aki korábban Szolnok-Doboka vármegye alispánjaként is Endre László jó társának bizonyult. A Hollandiában élő magyar történészhez, Várdy Péterhez írt levelében Fáy megpróbálta tisztára mosni múltját, azt állítva, hogy nevét sűrűn összetévesztik Vay nevével. A BMRELH azonban kénytelen volt egy 1990. február 28-án kelt nyilatkozatában Fáy és Czanic védelmére kelni, akiknek múltját a BMRELH belharcában érdekelt lelkész, bizonyos Sipos Tibor leplezte le, miközben azért el kellett ismernie, hogy Fáy annak idején kapcsolatban állott Wislicenyvel. Ami az 1942. évi ebédet illeti, amelynek során Fáy megbeszélte Wislicenyvel a zsidók esetleges „áttelepítését” Magyarországról, a nyilatkozat a következőt jegyzi meg: „Fáy azt állítja, hogy a külügyminisztérium hivatalnokának minőségében nem volt kompetenciája, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozzék, és ezt késedelem nélkül tudomására hozta az illető személynek.”

23. Szarka Gábor a Magyar Királyi Külkereskedelmi Hivatal főelőadója volt Po-